

●◻ Ora de cinema

Program de educație cinematografică și educație prin film

ȘTIINȚIFICO-FAN...PLASTIC

S.O.S.

SOS (titlu internațional)

Qui Vive! (titlu original)

regia Sarah Hafner

Franța, 2021

scurtmetraj

durata: 11 minute

Fișă dezvoltată în parteneriat cu **primul festival de film din România pentru copii și tineri pe tema educației de mediu, Culmea: Film și educație de mediu - culmeafestival.ro**

Competențe consiliere și orientare:

- Identificarea caracteristicilor relațiilor sociale, din perspectiva calității acestora; factori care ameliorează calitatea relațiilor sociale; factori care deteriorează calitatea relațiilor sociale; relații sociale optime
- Identificarea relației dintre calitățile personale, valorile personale și reușita personală
- Analizarea aspirațiilor, a priorităților, a calităților personale, a punctelor tari și a scopurilor, prin autoevaluare
- Realizarea unui proiect de implicare comunitară vizând promovarea conceptului de calitate a vieții
- Analizarea beneficiilor comportamentului de cooperare

Teme:

Poluare. Exil. Exod. Conflict intergenerațional. Reziliență

Fișa poate fi folosită și la următoarele materii:

chimie (componenta plasticului), istorie (aparitia plasticului), geografie (impactul plasticului), opțional educație vizuală, opțional educație cinematografică, opțional scriere creativă

Cinematografie - conținuturi:

comedie neagră, sci-fi / (retro) futurism, distopie, infotainment, cinema de autor

Nivel: Clasa a IX-a – a XII-a

CUPRINS

- Despre film
- Despre regizoare
- Elemente de contextualizare
- Termeni și concepte: comedie neagră, (retro)futurism, poluare, exil, exod
- (Re)vizionarea filmului
- Subiecte de discuție și activități propuse
- Filmografie

DESPRE FILM

Poluare, încălzire globală, suprapopulare! Planeta este în pericol, iar cuplul de administratori de bloc Jean-Claude și Maddy înțeleg bine asta și cred că există o singură soluție salvatoare pentru ei: să părăsească Pământul. Pentru a reuși să plece în exod cosmic le cer zilnic ajutor extraterestrilor, transmițând mesaje SOS în eter și ascultând întruna undele radio, în speranța că vor primi un răspuns.

Doar că atunci când în sfârșit apare la ușa lor un omuleț verde dornic să-i salveze, lucrurile nu merg deloc așa cum le-a fost planul.

SELECȚII ÎN FESTIVALURI:

Scurtmetrajul *S.O.S.* a fost prezentat în peste 90 de festivaluri de film din întreaga lume, între care competiția internațională de la San Sebastian

Horror and Fantasy Film Festival (Spania, 2021), competiția de scurtmetraje pe teme ecologice de la International Short Film Festival in Drama (Grecia, 2021), Clermont-Ferrand International Short

Film Festival (Franța, 2021),¹ Fantasia Film Festival (2022), Beijing International Short Film Festival (2021); Clermont-Ferrand International Short Film Festival (2021)².

1. <https://en.unifrance.org/movie/51811/s-o-s>

2. <https://mubi.com/en/ro/films/s-o-s-2020>

DESPRE REGIZOARE

Sarah Hafner a absolvit în 2011 ESRA - International Film School³ din Paris, Franța, cu specializarea în producție cinematografică. Și-a început cariera ca prim asistent de regie pentru scurtmetraje și lungmetraje, seriale TV și reclame. În același timp, ea a și-a produs propriile scurtmetraje, dintre care *Utile*⁴ a devenit mai popular și a câștigat premiul Canal + la Festivalul de Film Nikon în 2018.

Utile, despre tânărul Flavien, care părăsește în sfârșit casa familiei pentru a-și trăi propria viață, este disponibil online pe platforma Festival Nikon, alături de alte 9 scurtmetraje franceze.⁵ Are un stil cinematografic similar cu *S.O.S.*, în care veți recunoaște atmosfera retro-futuristă, lumina caldă, nuanțele pastel și umorul negru, ceea ce denotă faptul că Sarah își construiește un stil regizoral propriu, identificabil, un **cinema de autor**. Filmele de autor sunt cele care reflectă temele preferate și personalitatea artistică a regizorului sau scenaristului, iar puse laolaltă denotă coerență, inovație și creativitate.

În 2019, Sarah Hafner a scris și dezvoltat serialul de animație *C'est pas la mort*, cu 52 de episoade a câte 7 minute fiecare, pentru care a câștigat trofeul Crystal Feather la categoria Cel mai bun scenariu de animație la Festivalul Internațional Valence.⁶ În 2024, ea lucra în paralel la primele sale lungmetraje: *Kraft* (scenariu și regie) și *Les Poteaux Carres* (scenariu și regie).⁷

3. <https://international.esra.edu/programs/3-year-filmmaking-program/>

4. <https://www.dailymotion.com/video/x6clrhm>

5. <https://www.festivalnikon.fr/archives/2017>

6. <https://festival-film-merveilleux.fr/director-biography-sarah-hafner/>

7. https://www.agence-vdl.com/artiste.cfm/694775_190-sarah_hafner.html

ELEMENTE DE CONTEXTUALIZARE

Regizoarea Sarah Hafner plasează personajele din S.O.S. într-un univers distopic, retro-futurist, în care introduce semnificativ de multe elemente care fac parte din realitatea contemporană și cunoscută, încât să obțină o reacție puternică din partea spectatorilor.

Prima secvență a scurtmetrajului, în care o crainică TV energică și zâmbitoare anunță dintr-o răsuflare atât o dramă socială, cât și un nou produs electrocasnic, este un astfel de element familiar din realitate.

Distopie: antonim pentru utopie. Înseamnă o lume negativă imaginară.

Retro-futurism: mișcare artistică ce descrie combinații stilistice de „stiluri retro”, de modă veche, cu tehnologie ca din viitor.

Infotainment: producții audiovizuale care au scopul atât de a distra, cât și de a informa.

Este 13 februarie. Iată știrile. Pe măsură ce temperaturile continuă să crească este așteptat un val de imigranți în oraș. Pentru a evita confuzia, guvernul recomandă vigilență. Să mergem mai departe la teleshopping. Să descoperim noul cuțit electric wireless de la OZONE!

Cinematografia de artă este populată de regizori care și-au construit un univers vizual specific, folosindu-se de lumină, culoare, costume, încadratură etc. într-un fel personal și creativ.

Exemple de regizori cu un stil ușor de recunoscut, chiar și din vizionarea a câtorva cadre:

Stanley Kubrick - perfecționist cu atenție obsesivă la detalii, compoziții simetrice, culori vibrante, utilizarea inovatoare a luminii naturale și artificiale, unghiuri largi care creează o atmosferă neliniștitoare. Filmul său *2001: O odisee spațială* a fost omagiat recent în scena de început din *Barbie* (regia Greta Gerwig).

Jean-Pierre Jeunet - folosește culori calde (verde, galben), compoziții suprarealiste și detalii fantastice pentru a crea lumi magice, aproape copilărești, pline de detalii și personaje excentrice. Filme: *Amélie*, *Delicatessen*, *Orașul copiilor pierduți*.

Hayao Miyazaki (Studio Ghibli) - geniu al animației, creează lumi care combină realismul cu magia, având o atenție extraordinară la detalii și o capacitate remarcabilă de a stimula emoția; folosește culori vii, animație picturală, cu un design elaborat al naturii și orașelor.

(RE)VIZIONAREA FILMULUI

Stilul regizoral al lui Sarah Hafner, așa cum se reflectă el în scurtmetrajul *S.O.S.*, este foarte asemănător cu cel al mult mai celebrului regizor Wes Anderson, cunoscut pentru filme precum:

- *Hotel Grand Budapest* – simetrie desăvârșită, paletă roz-mov, atmosferă de poveste
- *Moonrise Kingdom* – tonuri pastelate, poveste romantică inocentă și copilăroasă
- *Fantasticul domn Fox* – animație stop-motion cu detalii meticuloase și umor sec
- Seria de scurtmetraje adaptate după opere literare ale lui Roald Dahl: *The Wonderful Story of Henry Sugar*, *The Swan*, *The Rat Catcher* și *Poison*. Disponibile pe Netflix.

Iată câteva caracteristici ale stilului lui Wes Anderson pe care să încercați să le identificați în filmul *S.O.S.* al regizoarei Sarah Hafner:

- **paletă cromatică distinctivă**, cu tonuri vintage sau pastelate, care contribuie la atmosfera retro și nostalgică inspirată din anii '60-'70, fără a se încadra într-o epocă specifică; culori alese simbolic, să reflecte stări emoționale ale personajelor sau temele filmului;
- **scenografie detaliată**: decoruri și costume elaborate, adesea evocând un univers aproape teatral, obiectele din decor (reviste, jucării, scrisori) joacă un rol important în narațiune, contribuind la construcția lumii fictive;
- **excentricitate și umor sec**: personaje excentrice, care vorbesc într-un mod direct, aproape robotic, dar cu o încărcătură emoțională puternică; umorul sec și absurd provine din situații neașteptate sau dialoguri ciudate;
- **simetrie și compoziție precisă**: cadrele sunt meticulos compuse, adesea centrate și simetrice, oferind o senzație de ordine și armonie vizuală; utilizarea frecventă a perspectivei centrale și a mișcărilor fluide ale camerei, cum ar fi tracking shots sau panoramările rapide, accentuează această structură.

Cadre din *Grand Budapest Hotel*, regia Wes Anderson

Cadre din *S.O.S.*, regia Sarah Hafner

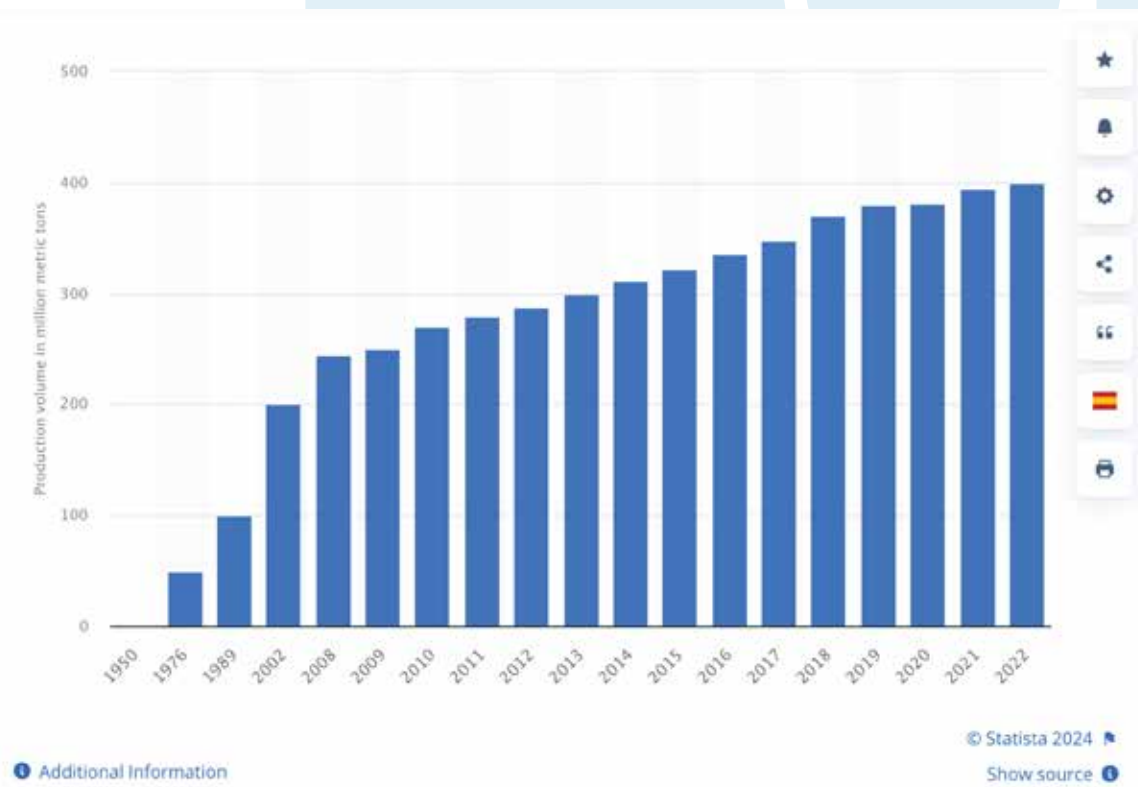
SUBIECTE DE DISCUȚIE

Orice om din lume care are mai mult de 75 de ani (în 2025) s-a născut într-o lume fără plastic! Pentru că plasticul nu era folosit în anii 1950.⁸ Jean-Claude și Maddy, cuplul de pensionari din scurtmetrajul S.O.S., pare că a trăit multă vreme fără plastic, dar cei doi s-au adaptat rapid la o lume în care cumpără, consumă și acumulează mai mult decât au nevoie. La fel ca mulți alți oameni, iar de aceea, în 2050, se estimează că umanitatea va produce 1480 de milioane de tone de plastic⁹. O cantitate pe care nici nu o putem cuprinde cu mintea...

Exercițiu: Intră în dialog cu o persoană de vârstă a treia și află ce soluții sau obiecte folosea în tinerețe în loc de plastic. De exemplu, pentru:

- a avea apă de băut la dispoziție în timpul unei călătorii
- a ambala și depozita alimente în frigider sau congelator
- a ambala și depozita produse cosmetice sau detergenți

8. <https://earth.org/plastic-pollution-statistics/>

9. <https://www.statista.com/statistics/282732/global-production-of-plastics-since-1950/>

📝 ACTIVITĂȚI PROPUSE

Folosind ca instrument hărțile interactive despre poluarea cu plastic publicate pe platforma OurWorldInData¹⁰ și UN Environment Programme¹¹, extrageți informații și alcătuiți un **top 3 cele mai surprinzătoare lucruri despre relația oamenilor cu plasticul** în zilele noastre. Dezbateți apoi câte dintre aceste lucruri vă afectează în mod direct, personal, și asupra cărora ați putea interveni în vreun fel sau nu. (Exemple de resurse suplimentare de documentare: Statistici despre plastic - PlasticSoup Foundation¹² sau Plastic Collective¹³).

Discutați: de ce se numește scurtmetrajul S.O.S.? Care este **semnificația** acestui titlu, de unde provine și în ce contexte se mai poate folosi?

Imaginați-vă **cum arată Utopia**, planeta de pe care vine micul vizitator cu breton verzuliu. Din ce și-au construit casele oamenii din Utopia? Ce fel de transport folosesc și cu ce combustibil? Cum arată o școală din Utopia și ce materii se predau acolo?

Puneți-vă în locul vizitatorului de pe Utopia și alcătuiți o fișă (cu 7-10 întrebări) prin care să **măsurați reziliența** oamenilor de pe Pământ.

10. <https://ourworldindata.org/plastic-pollution>

11. <https://www.unep.org/interactives/beat-plastic-pollution/>

12. <https://www.plasticsoupfoundation.org/en/plastic-facts-and-figures/>

13. <https://www.plasticcollective.co/plastic-pollution-facts-data-and-statistics-plastic-collective/>

FILMOGRAFIE

2001: A Space Odyssey, regia Stanley Kubrick, Marea Britanie - SUA, 149 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt0062622/>

Barbie, regia Greta Gerwig, SUA, 114 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt1517268/>

Amélie, regia Jean-Pierre Jeunet, Franța-Germania, 122 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt0211915/>

Delicatessen, regia Marc Caro, Jean-Pierre Jeunet, Franța, 99 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt0101700/>

The City of Lost Children, regia Marc Caro, Jean-Pierre Jeunet, Franța, Germania, Spania, Belgia, 112 min

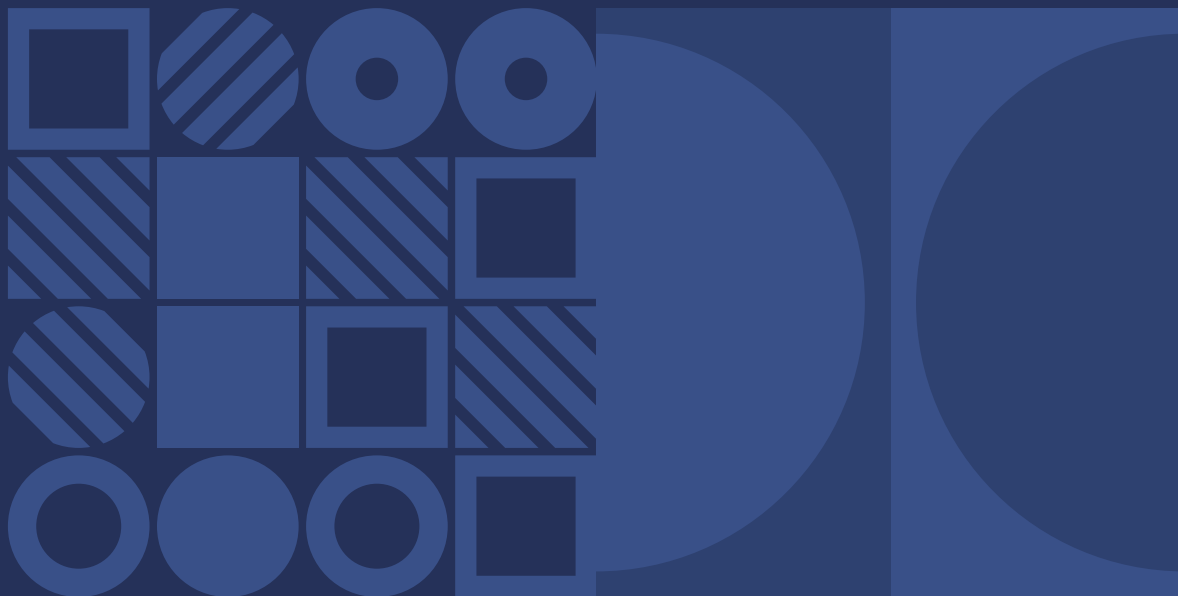
Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt0112682/>

The Grand Budapest Hotel, regia Wes Anderson, SUA-Germania, 99 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt2278388/>

Moonrise Kingdom, regia Wes Anderson, SUA, 94 min

Despre film: <https://www.imdb.com/title/tt1748122/>

🎬📺 Ora de cinema

Program de educație cinematografică
și educație prin film

2025

oradecinema.tiff.ro

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:

Groupama

unatc

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ

VISIT CLUJ
The Heart of Transylvania

CLUJ-NAPOCA
city of film

Member of
the Creative Cities Network